

**ΣΥΣΤΑΣΗ αριθ. P1
της 12ης Ιουνίου 2009**

σχετικά με την απόφαση στην υπόθεση *Gottardo*, σύμφωνα με την οποία τα προνόμια που απολαμβάνουν οι υπήκοοι ενός κράτους δυνάμει μιας διμερούς σύμβασης κοινωνικής ασφάλισης με τρίτη χώρα πρέπει επίσης να παρέχονται σε εργαζόμενους οι οποίοι είναι υπήκοοι άλλων κρατών μελών

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ και για τη συμφωνία ΕΚ/Ελβετίας)

(2010/C 106/14)

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

το άρθρο 72 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας ⁽¹⁾, δυνάμει του οποίου η Διοικητική Επιτροπή είναι αρμόδια για την εξέταση όλων των διοικητικών θεμάτων ή των θεμάτων ερμηνείας που απορρέουν από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας ⁽²⁾,

το άρθρο 72 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, δυνάμει του οποίου προάγει και αναπτύσσει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και των φορέων τους σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004, ο οποίος εγκρίθηκε βάσει των άρθρων 42 και 308 της συνθήκης, αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που προβλέπονται από τη συνθήκη.
- (2) Η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω εθνικότητας αποτελεί ουσιαστική εγγύηση για την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 της συνθήκης. Αυτό υπονοεί την κατάργηση κάθε διάκρισης μεταξύ των εργαζομένων που είναι εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη και των διακινούμενων εργαζομένων όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και λοιπούς όρους εργασίας.
- (3) Στην υπόθεση *Gottardo* ⁽³⁾, το Δικαστήριο αποφάσισε με βάση αυτή την αρχή όπως ορίζεται στο άρθρο 39 της συνθήκης, σε σχέση με ένα πρόσωπο που κατοικούσε στην Κοινότητα και είχε εργαστεί στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελβετία. Το πρόσωπο αυτό δεν θεμελίωσε επαρκώς το δικαίωμα για σύνταξη στην Ιταλία και ζήτησε να συνυπολο-

γιστούν οι περίοδοι ασφάλισης που συμπλήρωσε στην Ελβετία και την Ιταλία, όπως προβλέπεται στη διμερή σύμβαση μεταξύ Ιταλίας και Ελβετίας προς όφελος των υπηκόων τους.

- (4) Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι όταν ένα κράτος μέλος συνάπτει διμερή διεθνή σύμβαση κοινωνικής ασφάλισης με τρίτη χώρα, η οποία προβλέπει ότι οι περίοδοι ασφάλισης που συμπληρώθηκαν στην τρίτη χώρα θα συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών γήρατος, η θεμελιώδης αρχή της ίσης μεταχείρισης επιβάλλει στο κράτος μέλος να παρέχει στους υπηκόους των λοιπών κρατών μελών τα ίδια πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι δικοί του υπήκοοι δυνάμει της σύμβασης, εκτός εάν είναι σε θέση να προβάλει αντικειμενική αιτιολογία για τη μη αναγνώριση του σχετικού δικαιώματος (παράγραφος 34).
- (5) Ως προς το θέμα αυτό, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι η ερμηνεία την οποία έδωσε στην έννοια της «νομοθεσίας» του άρθρου 1 στοιχείο ι) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 ⁽⁴⁾ [το ισχύον άρθρο 1 στοιχείο ιβ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Συμβουλίου] δεν μπορεί να συνεπάγεται ότι θίγεται η υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να σέβεται την αρχή της ίσης μεταχείρισης, όπως προβλέπει το άρθρο 39 της συνθήκης.
- (6) Το Δικαστήριο θεώρησε ότι το γεγονός ότι η διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας και της αμοιβαιότητας μιας διμερούς σύμβασης συναφθείσας μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας δεν αποτελεί αντικειμενική αιτιολόγηση για την άρνηση του συμβαλλόμενου κράτους μέλους να επεκτείνει στους υπηκόους των λοιπών κρατών μελών τα πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η σύμβαση για τους δικούς του υπηκόους.
- (7) Το Δικαστήριο δεν αποδέχθηκε, εξάλλου, τις αντιρρήσεις που προβλήθηκαν ως προς ενδεχόμενη αύξηση του οικονομικού βάρους και των διοικητικών δυσχερειών που αφορούν τη συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας, ως αιτιολόγηση της μη τήρησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συνθήκη εκ μέρους του κράτους μέλους που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη διμερή σύμβαση.
- (8) Είναι σημαντικό να εξαχθούν σωστά συμπεράσματα από αυτή την απόφαση, η οποία είναι κρίσιμης σημασίας για τους υπηκόους της Κοινότητας που έχουν ασκήσει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας σε άλλο κράτος μέλος.

⁽¹⁾ ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 284 της 30.10.2009, σ. 1.

⁽³⁾ Απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2002 στην υπόθεση C-55/00, *Elide Gottardo/Istituto nazionale della previdenza sociale* (INPS), Συλλογή [2002], σ. I-413.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 149 της 5.7.1971, σ. 2.

- (9) Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι οι διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης που συνάπτονται μεταξύ ενός κράτους μέλους και τρίτης χώρας, πρέπει να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι υπήκοοι του κράτους μέλους το οποίο είναι μέρος της σύμβασης θα πρέπει καταρχήν να χορηγούνται και σε άλλον υπήκοο της Κοινότητας που βρίσκεται αντικειμενικά στην ίδια θέση.
- (10) Ανεξάρτητα από την ενιαία εφαρμογή της νομολογίας της υπόθεσης *Gottardo* σε επιμέρους περιπτώσεις, θα πρέπει να αναθεωρηθούν οι υφιστάμενες διμερείς συμβάσεις. Σε σχέση με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί προγενέστερα, το άρθρο 307 της συνθήκης ορίζει ότι: «το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προσφεύγουν σε όλα τα πρόσφορα μέσα για να άρουν τα διαπιστωθέντα ασυμβίβαστα», ενώ σε ό,τι αφορά συμφωνίες που πραγματοποιήθηκαν μετά την 1η Ιανουαρίου 1958 ή μετά την ημερομηνία ένταξης ενός κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στο άρθρο 10 της συνθήκης απαιτείται από τα ίδια αυτά κράτη μέλη να «απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της συνθήκης».
- (11) Σε ό,τι αφορά τις νέες διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης που συνάπτονται μεταξύ ενός κράτους μέλους και τρίτης χώρας, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι θα πρέπει να περιέχουν ρητή αναφορά στην αρχή της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω εθνικότητας σε σχέση με τους υπηκόους άλλων κρατών μελών, οι οποίοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας στο κράτος μέλος που είναι συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω σύμβασης.
- (12) Η εφαρμογή της απόφασης στην υπόθεση *Gottardo* σε συγκεκριμένες περιπτώσεις εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεργασία τρίτων χωρών, καθώς πρέπει να πιστοποιήσουν τις περιόδους ασφάλισης που συμπληρώθηκαν εκεί από τον ενδιαφερόμενο.
- (13) Η Διοικητική Επιτροπή είναι αρμόδια να ρυθμίσει αυτό το ζήτημα, δεδομένου ότι η νομολογία στην υπόθεση *Gottardo* αφορά την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης,

Ενεργώντας σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 71 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004,

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ:

1. Σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής διακρίσεων μεταξύ των υπηκόων ενός κράτους μέλους και των υπηκόων των λοιπών κρατών μελών που άσκησαν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 39 της συνθήκης, τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι εργαζόμενοι ενός κράτους σε σχέση με τις συντάξεις (είτε ασκούν μισθωτή είτε μη μισθωτή δραστηριότητα) δυνάμει μιας σύμβασης κοινωνικής ασφάλισης με τρίτη χώρα, χορηγούνται καταρχήν και στους εργαζόμενους (είτε ασκούν μισθωτή είτε μη μισθωτή δραστηριότητα) οι οποίοι είναι υπήκοοι των λοιπών κρατών μελών και βρίσκονται αντικειμενικά στην ίδια κατάσταση.
2. Νέες διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης που συνάπτονται μεταξύ ενός κράτους μέλους και τρίτης χώρας πρέπει να αναφέρουν ρητά την αρχή της αποφυγής διακρίσεων λόγω εθνικότητας σε σχέση με τους υπηκόους ενός άλλου κράτους μέλους, οι οποίοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας στο κράτος μέλος που είναι συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω σύμβασης.
3. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώσουν τους φορείς στις χώρες με τις οποίες έχουν συνάψει συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης, οι διατάξεις των οποίων ισχύουν μόνο για τους υπηκόους των συμβαλλόμενων μερών, σχετικά με τις συνέπειες της απόφασης στην υπόθεση *Gottardo* και να τους ζητήσουν να συνεργαστούν για την εφαρμογή της απόφασης του Δικαστηρίου. Τα κράτη μέλη που έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις με τις ίδιες τρίτες χώρες μπορούν να ενεργήσουν από κοινού για να ζητήσουν τέτοια συνεργασία. Η συνεργασία αυτή είναι σαφώς θεμελιώδης για τη συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου.
4. Η παρούσα σύσταση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009.

Η Πρόεδρος της Διοικητικής Επιτροπής
Gabriela PIKOROVÁ